

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАХОВИЙ
ПЕРЕДВИЩИЙ КОЛЕДЖ «ОПТИМА»

ОПТИМА COLLEGE	ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ «Медіація і переговори»
1. Загальна інформація	
Освітня програма, галузь, спеціальність	ОПП «Психологія» Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки. Спеціальність: 053 Психологія.
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Навчальна дисципліна обов'язкова
Курс	3
Семестр	6
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	3 кредити ЄКТС / 90 год.
Мова викладання	Українська
2. Коротка анотація до курсу	
Предмет вивчення (що буде вивчатися)	Під час вивчення курсу «Медіація та переговори» студенти знайомляться з фундаментальними концепціями, принципами врегулювання спорів, опановують психологічні механізми виникнення та ескалації конфліктів, а також методи їх трансформації у конструктивну співпрацю. Програма курсу передбачає вивчення структури та фаз медіаційного процесу, закономірностей інтерес-орієнтованих переговорів, аналіз стратегій і тактик поведінки сторін в умовах суперечки. Особлива увага приділяється інструментарію медіатора: комунікативним технікам впливу, методам роботи з емоційним напруженням та способам активації мотивації опонентів до ухвалення взаємовигідних рішень. У процесі навчання досліджуються особливості застосування медіації у різних сферах (цивільні, сімейні, бізнес-відносини), а також принципи нейтральності, конфіденційності та самовизначення сторін, що є фундаментальними складовими професійної етики медіатора.
Мета вивчення (чому це цікаво / потрібно вивчати)	Метою засвоєння дисципліни «Медіація і переговори» є формування у студентів цілісної системи знань про альтернативні методи вирішення спорів та опанування практичного інструментарію врегулювання конфліктів. Програма передбачає вивчення механізмів трансформації конфлікту, способів мотивації та стимулів до співпраці; опанування техніками рефреймінгу, активного слухання та стратегічного запитування для виявлення реальних інтересів сторін; дослідження впливу психотехнологій на емоції та когнітивні упередження для керування процесом прийняття рішень під час переговорів. Окрему увагу приділено напрацювання навичок ведення діалогу в умовах високої емоційної

	напруги з метою зберігання нейтральної позиції медіатора та його професійної стійкості.
Результати навчання <i>(чому можна навчитися)</i>	РН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. РН7. Емпатійно взаємодіяти та вступати у комунікацію, логічно формулювати думку, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості. РН8. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, водночас демонструвати лідерські якості. РН15. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами аналізу літературних джерел. РН18. Вільно спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово, володіти культурою мовлення, логічно викладати думки фаховою державною та іноземною мовами.
Компетентності <i>(як можна користуватися набутими знаннями і уміннями)</i>	ЗК4. Вміння чітко сформулювати проблему, виявити її причини та корені, а також запропонувати шляхи її розв'язання. ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК8. Здатність працювати в команді, поважати різноманітність та мультикультурність. ЗК10. Здатність до комунікативної взаємодії, зокрема державною та іноземною мовами. СК1. Знання змісту основних підходів до вивчення особистості (фрейдизм та неофрейдизм, когнітивний та диспозиційний підходи, гуманістичний підхід, східні концепції людини, теорії особистості психологів США та Європи). СК5. Здатність організовувати та здійснювати психологічно ефективну консультативну діяльність з різними категоріями клієнтів. СК7. Навички адаптації до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності. СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
3. Навчальна логістика	
Зміст дисципліни <i>(перелік основних тем)</i>	1. Вступ до медіації і переговорів. 2. Первинний контакт і підготовка сторін. 3. Комунікативні принципи в медіації. 4. 4 принципи переговорів Фішера і Юрі. 5. Медіативна сесія. 6. Питання як інструмент управління переговорами. 7. Техніки роботи із запереченнями і виявлення блоків у діалозі. 8. Правило 4-х речень і алгоритм пошуку третього рішення. 9. Техніки переконання і психологічний стимул. 10. Управління емоціями у переговорах. 11. Психофізіологія у переговорах: читання людини. 12. Транзакційний аналіз Еріка Берна. 13. Маніпуляція і блеф у переговорах. 14. Психологічне айкідо і амортизація психологічних атак 15. Помилки медіатора-переговорника

Види занять <i>(лекції, практичні (семінарські) заняття тощо)</i>	Лекційні заняття – 30 год. Практичні заняття – 28 год.
Форма навчання	Дистанційна. Лекції з елементами пояснення, демонстрація наочних матеріалів, вебінари, практичні завдання, самостійна робота.
Методи навчання	Лекції та практичні заняття: Евристичний метод, дослідницький метод, метод проблемного викладу, репродуктивний метод
Пререквізити <i>(знання, на яких базується вивчення дисципліни)</i>	Вивчення дисципліни передбачає попереднє опанування знань та навичок з «загальної психології», «психології спілкування», «основах конфліктології» та «соціальної психології», базових навичок психодіагностики для аналізу емоційного стану та типів особистості учасників конфлікту, тощо.
Пореквізити <i>(дисципліни, в яких будуть використовуватися отримані знання)</i>	Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися в «комунікативній психології та конфліктології», «психології управління», «психології бізнесу», «психології Public relations», «педагогічній психології», «психології емоцій», «психології кохання» та інше.
Рекомендована література та інтернет-ресурси	I. Нормативно-правові акти: 1. Закон України «Про медіацію» від 16.11.2021 р. № 1875-IX. Відомості Верховної Ради України. 2022. № 7. Ст. 39. II. Навчальні посібники та підручники: 1. Андрєєнкова В. Л., Левченко К. Б., Матвійчук М. М. Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації: навчальний посібник. Київ: ФОП Стеценко, 2024. 192 с. 2. Пащенко О. А., Ратнікова Т. В. Медіація у вищій освіті: теорія, методологія та практика: навчальний посібник. Київ: Видавець Поздняков В.Ю., 2024. 216 с. 3. Білоусов Ю. В., Балюк І. А. Переговори та медіація у професійній діяльності юриста: навчальний посібник. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2022. 204 с. 4. Землянська О. В. Медіація в кримінальному процесі України: навчальний посібник. Харків: Право, 2021. 176 с. 5. Рахліс В. Л., Павленко О. О. Переговори і медіація: підручник для підготовки професійного переговорника. 2-ге вид., переробл. Одеса: Гельветика, 2021. 344 с. 6. Медіаційні навички : навчальний посібник для працівників закладів соціальної сфери та сфери охорони здоров'я / Сергєєва Аліна, Савченко Віктор, Нескородєва Інна та ін. Харків : Друкарня Мадрид, 2022. 192 с. III. Перекладені зарубіжні видання: 1. Восс К., Раз Т. Ніколи не йдуть на компроміс. Техніка ефективних переговорів / пер. з англ. Д. Кожедуб. Київ: Наш Формат, 2019. 264 с. 2. Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе. Базові навички медіації однолітків. Навчально-методичний посібник. / Андрєєнкова В.Л., Левченко К.Б., Матвійчук М.М., Дацко О.В. – К.: ФОП Нічога С.О. – 2020. – 200 с.

	3. Фішер Р., Юрі В., Паттон Б. Шлях до ТАК. Як домовлятися, не здаючи позицій/пер. з англ. О. Логвіненко. 3-тє вид. Київ: Основи, 2021. 220 с. 4. Стоун Д., Паттон Б., Хін С. Складні розмови: як обговорювати те, що хвилює найбільше/пер. з англ. О. Кальнової. Харків: Віват, 2022. 320 с. 5. Юрі В. За межами «ТАК». Як подолати розбіжності та знайти рішення у складних ситуаціях/пер. з англ. С. Новікової. Київ: Лабораторія, 2024. 256 с. 6. Розенберг М. Мова життя. Ненасильницьке спілкування/пер. з англ. О. Гордійчука. Київ: Сварог, 2020. 240 с. IV. Електронні та інтернет-джерела: 1. https://legalaid.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/mediatsiya-u-profesijnij-diyalnosti-yurysta.pdf 2. Національна асоціація медіаторів України (НАМУ): офіційний вебсайт. URL: http://www.namu.com.ua 3. Асоціація сімейних медіаторів України (АСМУ): офіційний вебсайт. URL: https://afmu.org.ua 4. Міжнародний інститут медіації (International Mediation Institute — ІМІ): вебсайт. URL: https://imimmediation.org 5. Проєкт ЄС "Право-Justice": розділ «Медіація та АDR». URL: https://www.pravojustice.eu 6. Електронна платформа «Медіація в Україні»: інформаційний ресурс. URL: https://mediation.ua
Форма семестрового контролю (залік / екзамен)	Залік
Система оцінювання набутих здобувачем / здобувачкою знань та вмінь	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою ЄКТС. 0–25 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль. Відповідь здобувача/здобувачки демонструє лише деяке уявлення про матеріал навчального курсу. Знання практично відсутні як у теоретичній області навчальної дисципліни, так і в практичному володінні методикою аналізу. 26–50 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль. При відповіді на питання теорії виявляється не завжди усвідомлене відтворення програмного навчального матеріалу. Положення, що приводяться у відповіді, даються фрагментарно, схематично, без логічного взаємозв'язку. При відповіді на додаткові запитання, що стосуються найважливіших і основних понять і фактів навчальної програми, є утруднення у використанні термінології предметної області. При відповіді здобувач/здобувачка не завжди може підтвердити теоретичні викладення відповідними прикладами. 50–75 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль. При викладі фундаментальних положень основного матеріалу курсу здобувач/здобувачка показує володіння програмним навчальним матеріалом, у тому числі різного ступеня складності, а також вільне оперування ним у знайомій ситуації. При відповіді допускається два-три недоліки або не більше однієї помилки. Здобувач/здобувачка упевнено відповідає на додаткові

	запитання, що стосуються основних положень усього досліджуваного курсу відповідно до екзаменаційної програми. 76–100 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль. Повністю розкрито зміст теоретичних питань. При відповіді використано термінологію предметної області в необхідній логічній послідовності. Також здобувач/здобувачка демонструє вільне володіння навчальним матеріалом різного ступеня складності, використовуючи при необхідності відомості з інших навчальних дисциплін і курсів. При відповіді на додаткові запитання помітне вміння розвивати систему теоретичних знань на основі самостійної роботи.
4. Політика курсу	
Щодо дедлайнів	– усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; – самостійна робота передбачає самостійне опрацювання питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли до теоретичного курсу або ж були розглянуті коротко, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу; – ліквідація заборгованості відбувається протягом двох тижнів після визначеного терміну; – здобувачі освіти після завершення аудиторних занять мають право підвищити свій рейтинг за встановленим графіком.
Щодо академічної доброчесності	– списування заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів); – під час роботи над завданнями, користуючись інтернет-ресурсами та іншими джерелами інформації, студент/студентка зобов'язані зазначити джерело, використане під час виконання завдання; – у разі виявлення факту текстових запозичень більше 30 % студент/студентка отримує за завдання 0 балів і має повторно виконати завдання, які передбачені цим курсом.
4. Інформація про викладачів	
Циклова комісія	Циклова комісія психологічних дисциплін
Викладач	ПІБ викладача: Барбара Н.В. Посада: викладач Категорія: вища, викладач-методист Науковий ступінь: кандидат філологічних наук Учене звання: доцент E-mail: nataliab@optima.college
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс